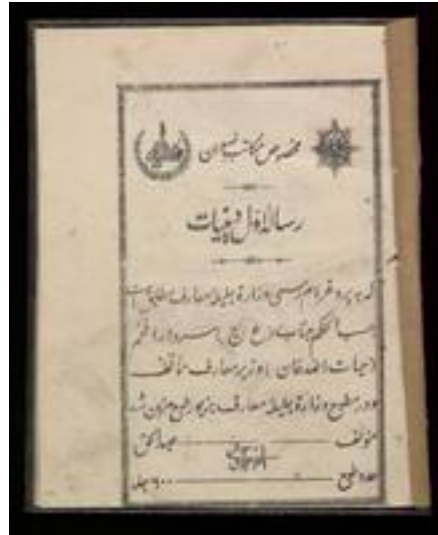

[Afghanistan Digital Library](http://hdl.handle.net/2333.1/2547d8c5)

adl0800

<http://hdl.handle.net/2333.1/2547d8c5>

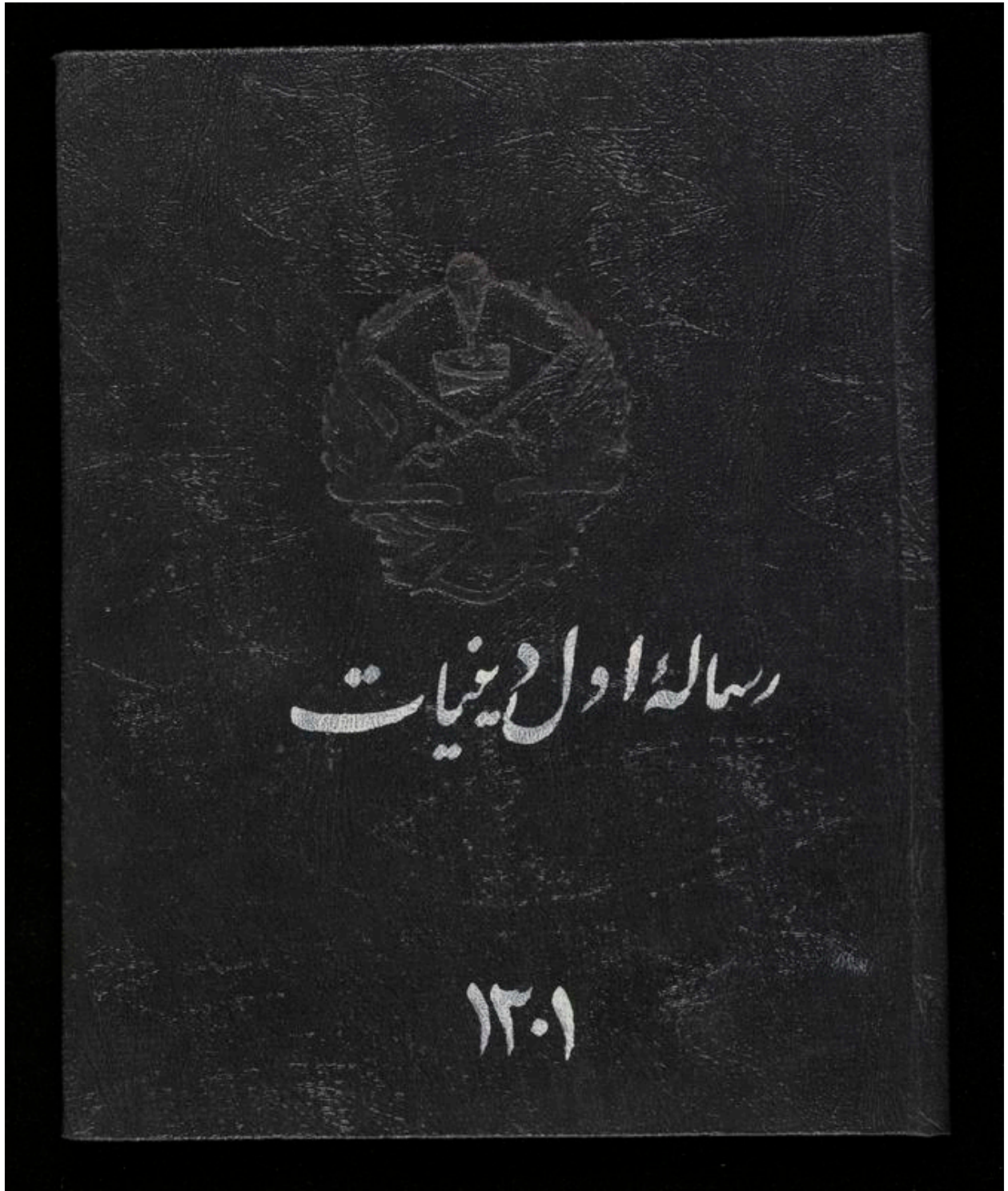

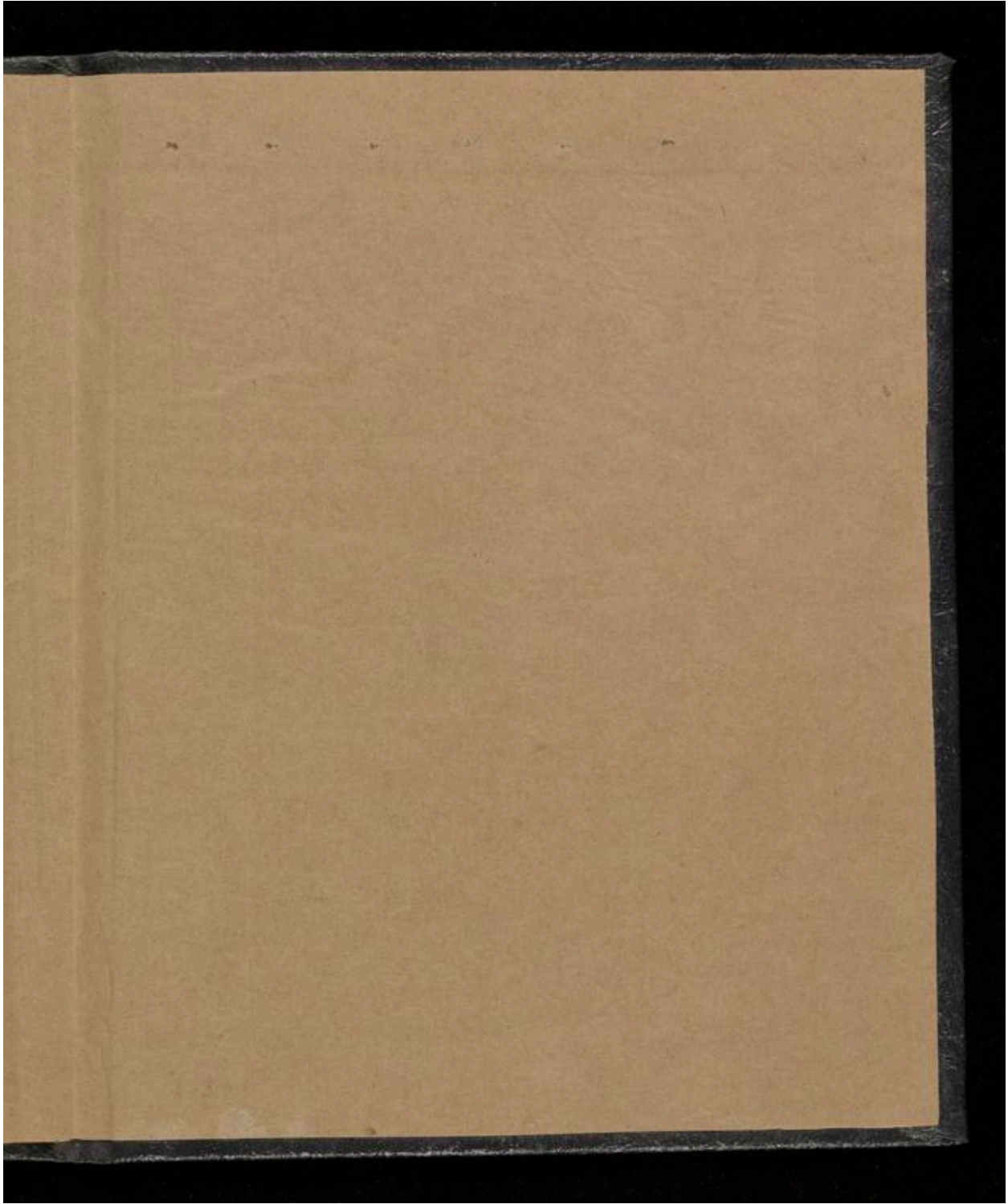
This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

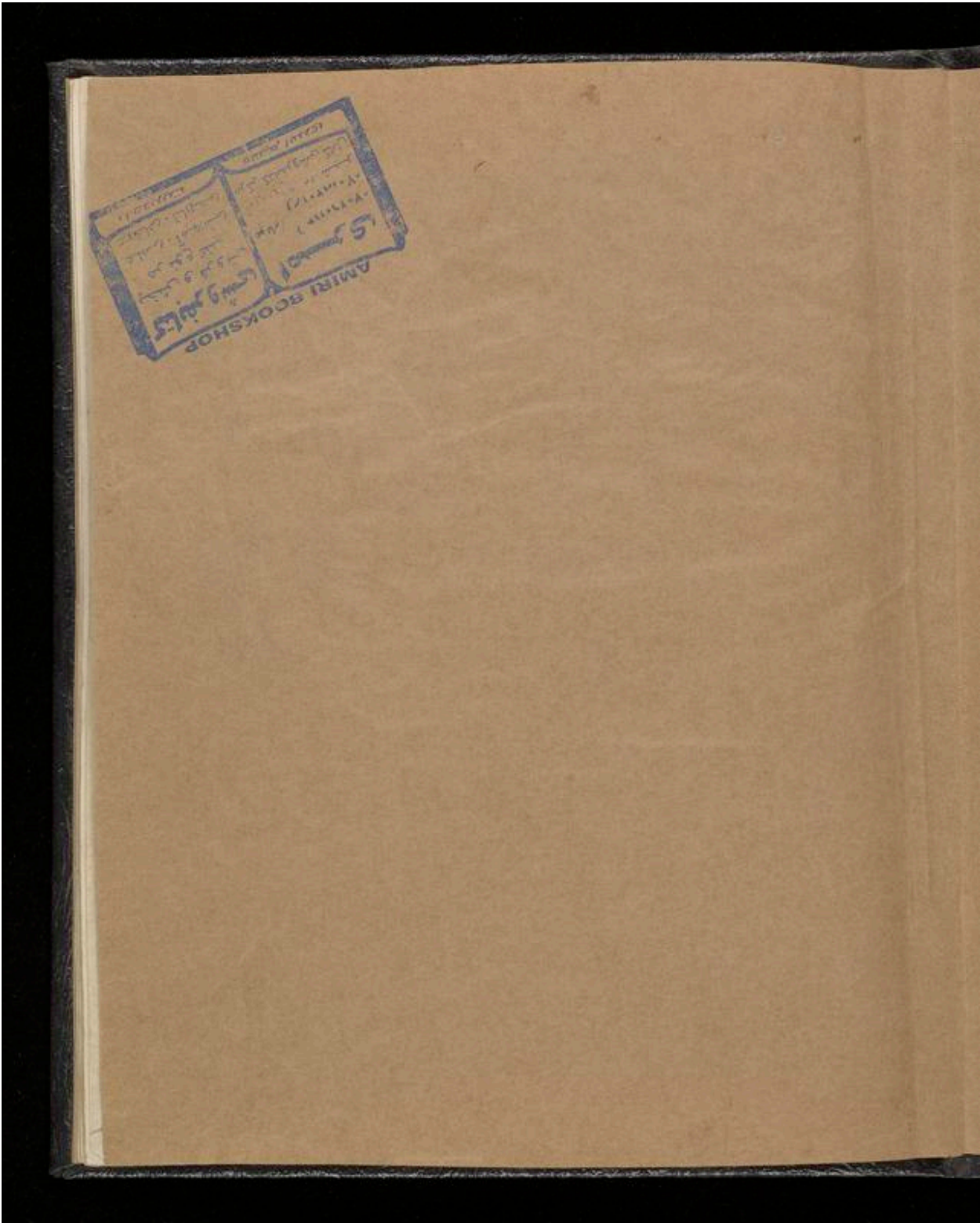
When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

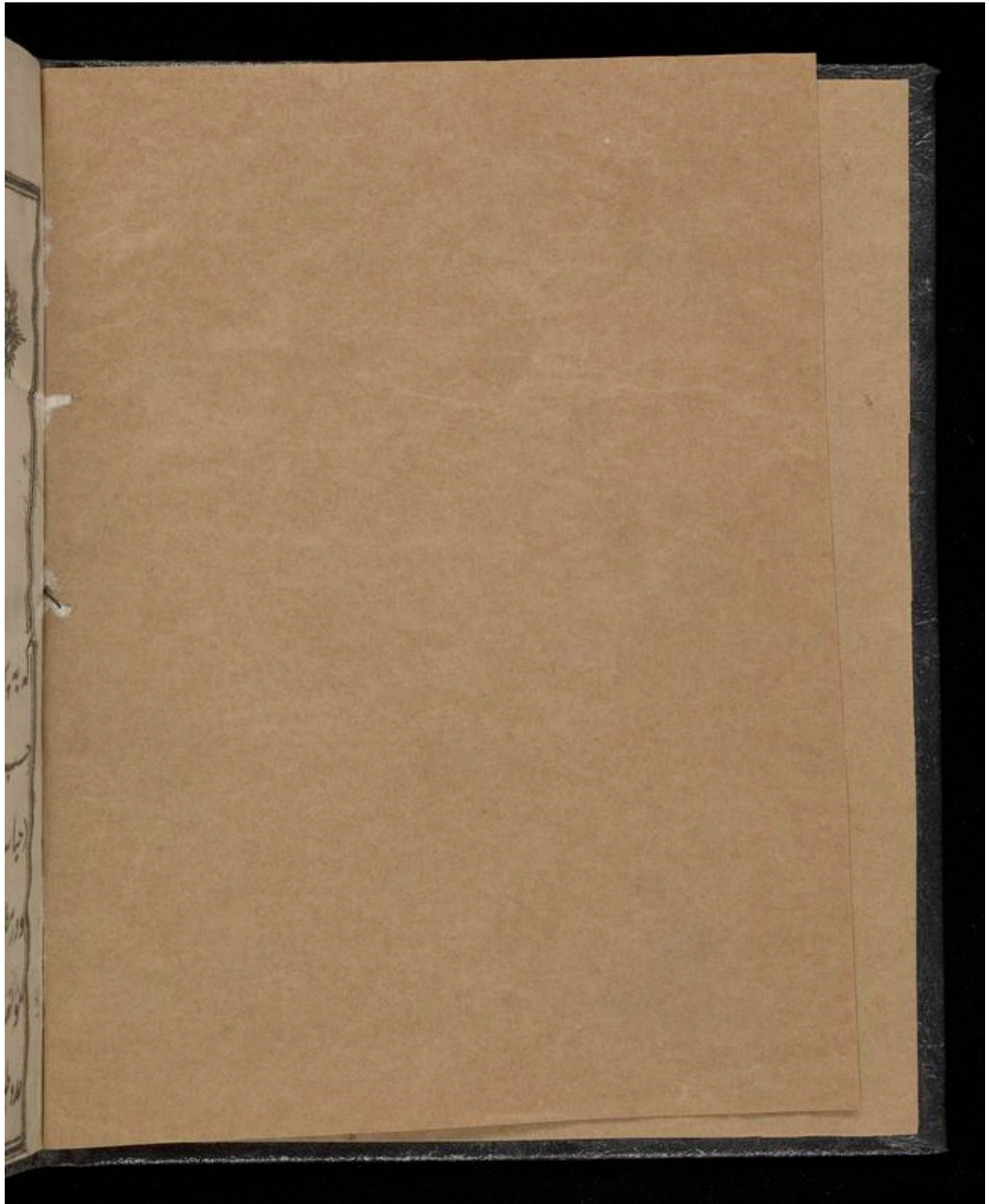
All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

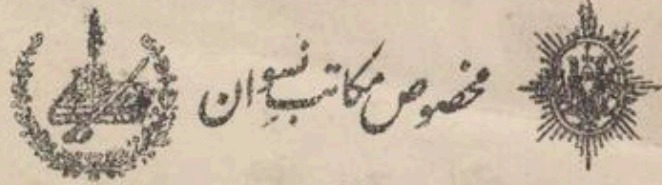
NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

رسالہ اول دنیاویات

کہ بیروغرام رسمی وزارت جلیہ معارف مطابق ہے
حسب احکام جناب (ع.ج) سردار افرام
(حیات اللہ خان) وزیر معارف مؤلف
و در مطبع وزارت جلیہ معارف بیروت طبع منون شد

مؤلف ————— عبدالحق
۱۳۰۱
۱۳۰۱
عدد طبع ————— ۶۰۰ جلد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
(درس اول)

أَمِنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثِ
بَعْدَ الْمَوْتِ .

(درس دوم)

سوال :- بنای مسلمانان چند است ؟

جواب :- پنج است :

۱- کلمه (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ)

۲

بزرگان خواندن؛ و معنای آنرا بدل باور
کردن است .

۲- نماز خواندن است ،

۳- زکوة دادن است ،

۴- روزه ماه رمضان گرفتن است ،

۵- حج خانه کعبه است .

(درس سووم)

س- معنای کلمه خبیثت !

ج- معنای آن این است که نیست، هیچ

معبود برحق لائق پرستش بجز اللہ تعالیٰ، و

حضرت محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

۳

فستاده خداست

(در سن چهارم)

س - در یک شب و یک روز بر هر مسلمان

چند نماز فرض است ؟

ج - پنج نماز

۱ - نماز صبح

۲ - نماز پیشین

۳ - نماز دیگر

۴ - نماز شام

۵ - نماز نفلتین است

۴

(درس پنجم)

س: نماز صبح چند رکعت است ؟
ج: چهار رکعت است، اول دو رکعت
سنت خوانده میشود و باز دو رکعت

فرض

س: نماز پیشین چند رکعت است ؟
ج: نماز پیشین دو رکعت است - اول
چهار رکعت سنت خوانده میشود و باز چهار
رکعت فرض، و بعد از آن دو رکعت
سنت

۵

(درس ششم)

- س: نماز دیگر چند رکعت است ؟
- ج: نماز دیگر چهار رکعت فرض است .
- س: نماز شام چند رکعت است ؟
- ج: نماز شام پنج رکعت است - اول سه رکعت فرض خوانده می شود و باز دو رکعت سنت .
- س: نماز خفتن چند رکعت است ؟
- ج: نماز خفتن نه رکعت است - اول چهار رکعت فرض، و باز دو رکعت سنت و بعد از آن سه رکعت و تر خوانده میشود .

(درس هفتم)

س: - پیش از نماز چه چیز مالازم است ؟
ج: - اگر وضو نداشتته باشد وضو کرده شود
و کالاً و جای نماز نماز خوان پاک باشد
و نیت نماز را کرده رو بروی قبیلہ نماز
خوانده شود .

س: - وضو چه قسم کرده میشود ؟
ج: - طریق وضو این است که بعد از استنجاء
اول بر دو دست تا بند ناسه بار شسته
شود؛ و بعد از آن دهن و بازو بینی را سه سه
بار بدست راست بشوید؛ و بدست چپ

بپنی افشاندہ شود؛ و باز روی خود را عمده

بار بشوید؛ و بعد از آن اول دست راست

و با نچپ با آرنجها سه سه بار شسته شود

و با تیر دو پنجه را با آب تر کرده سه و

گوش تا و گردن خود را مسح نماید؛ و بعد

از آن اول پای راست با نچپ را

با نچک هسه سه بار بشوید

(درس هشتم)

س؛ — دو رکعت نماز بیچہ طریق خوانده میشود؛

ج؛ — اول تیت نماز را کرده هر دو دست را

علا جناب علیہ؛ طریق مسح را عملاً بطلبہ نشان بدہید

باین قسم تا شانه تا بالا کرده که هر دو کف
 دست جانب قبله باشد و نوکها
 انگشتان برابر شانه ناشودند و
 (الله اکبر) بگوید او بعد از آن کف
 دست راست را بر پشت کف دست
 نهاده هر دو را بر سینه بنهد او ثنا بخواند

ثنا این است

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ
 وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ
 أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ كُنْتُمْ سَوْرَةٌ

فاتحه بخواند

(ورس نهم)

سوره فاتحه این است:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۝
فَلْيَكْفُرْ يَوْمَ الدِّينِ ۝ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝
اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِيْنَ اَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ ۝ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

وبازيك سوره خوانده

(ورس دهم)

سوره اخلاص :- قُلْ هُوَ اللهُ اَحَدٌ ۝ اللهُ الصَّمَدُ ۝
لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ۝

(درس یازدهم)

(الله اکبر) گفته به رکوع فرورد و در رکوع هر دو
 پنجه را بدون فرائح گرفتن انگشتان غیر گرفتن زانوها
 به روز افزونیها و سه بار (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ)
 بگوید و باز سه رکوع برداشتم (سَمِعَ اللهُ
 لِمَنْ حَمِدَهُ) گفته قدر است ایستاده شود و بعد
 ازان (وَمِنَّا لَكَ الْحَمْدُ) (الله أكبر) گفته بجز
 دو رکوع و در سجده سه بار (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) بگوید
 و (الله أكبر) گفته بیست و یک بار و باز (الله أكبر)
 گفته سجده دوم را مثل اول ادا کند رکعت
 اول تمام شد م

(درس یازدهم)

وباز (الله اکبر) گفته استاده شود؛ و در رکعت
دوم (سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَاعُوذُ بِكَ) خوانده میشود
اما بسم الله تا آخر و سوره فاتحه تا آخر خوانده بعد
از آمین یک سوره بخواند؛ و (الله اکبر) گفت
رکوع کند؛ و رکعت دوم را مثل رکعت اول
تمام نماید؛ و چون از سجده دوم رکعت دوم
سربالا کرده شد؛ بر دو پارا جانب راست
بر آورده بر سرین چپ بنشیند و تشهد بخواند
تشهد این است؛ - الشَّيْطَانُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ
وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ

وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ
الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(درس دوازدهم)

بعد از تشهد درود و دعا خوانده سلام گروانیده شود
درود شریف این است :- اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ
وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ .

(درس سیزدهم)

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ .

(درس چهاردهم)

وَعَايِنِ اسْتِ - اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا
 جَنَّةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
 سلام این است - السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
 طَرَفِ رَاسِ. السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ طَرَفِ

(درس پانزدهم)

س: - نماز سه رکعتی چه قسم خوانده میشود؟
 ج: - چون در شستن: تشهد تا و مَسْئُولُهُ
 خوانده شد: انگاه (اللَّهُ أَكْبَرُ) گفته بخیزد
 پس اگر فرض شام باشد در رکعت سوم تنهاسوره
 فاتحه خوانده اللَّهُ أَكْبَرُ - گفته برکوع رود و نماز را

تمام کند و اگر وتر باشد هر رکعت سوم
 بعد از سوره فاتحه یک سوره دیگر نیز خوانده میشود
 و بعد از آن **الله اکبر** گفته هر دو دست مثل
 در وقت شروع نماز تا شانها بالا کرده شود
 و سپس بر سینه نهلت داده دعای قنوت
 بخواند و بعد از دعای قنوت **الله اکبر**
 گفته بر کعبه رود و نماز را مثل دیگر نمازها تمام
 کند و سلام بگیرد و اند

(درس شانزدهم)

- س - دعای قنوت کدام است ؟
- ج - دعای قنوت این است :

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ
 بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْحَمْدَ
 وَنُشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنُخْلِجُ وَنُتْرَكُ
 مِنْ يَفْجُرُكَ اللَّهُمَّ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ
 وَتَسْجُدُ وَالْيَسْجُدُ نَسْجُدُ وَنُحْفِدُ وَنُحْفِدُ
 وَنُحْفِدُ عَدَابُكَ إِنَّ عَدَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ

(در سه مهله هم)

س: - نماز چهار رکعتی چه قسم خوانده میشود ؟
 ج: - چون از خواندن تشهد برای رکعت
 سوّم بالا شد اگر نماز سنت و نفل بود در
 رکعت سوّم و چهارم بعد از سوره فاتحه یک

سوره دیگر خوانده شود؛ و اگر نماز فرض بود بعد از
 سوره فاتحه دیگر چیزی خوانده نشود بلکه تنها سوره
 فاتحه خوانده رکعت سوم و چهارم را تمام کرده
 سلام گردانیده میشود .

(درس هجدهم)

س: - سوّم بنامی مسلمان چیست
 ج: - سوّم بنامی مسلمانى ادا کردن زکوٰه است
 که سال یکده فصد بهر مسلمان ثمنی فرض است که چیزی
 از مال خود بفقرا بدهد؛ چنانچه مقدار و تفصیل آن در
 دیگر کتاب ذکر خواهد شد انشاء الله تعالی .

(درس نوزدهم)

س: - چهارم بنای مسلمانی چیست ؟
 ج: - چهارم بنای مسلمانی روزه گرفتن ماه
 مبارک رمضان است ؛ که چون هلال آن دیده
 شد ویاسی روز ماه برات کامل گردید ؛ آنگاه بر
 هر مسلمان فرض است که یک ماه از زمین
 صبح تا شام هر روز روزه بگیرد و هیچ چیز نخورد .

(درس بیستم)

س: - پنجم از بنای مسلمانی چیست ؟
 ج: - پنجم بنای مسلمانی حج خانه کعبه است ؛
 که بر هر مسلمانی که قدرت داشته باشد در عمر خود

یکبار زیارت خانه کعبه را بقرار یک در شریعت
بایان شده فرض است که ادا کند چنانچه بیان
آن خواهد آمد .

و ه سوره اخیر قرآن شریف که خواندن آنها
قرار نصاب تعلیم در خواندن و نیات اول
داخل است .

(درس بیست و یکم)

(سوره فیل می است پنج آیت است)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَ تَرَكَيْتَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ه أَلَمْ يَجْعَلْ
كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلِ ه وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ه

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّينٍ ۝ فِجَاهٌ كَعَصْفٍ
مَّا كُولٍ ۝

(درس بیست و نهم)

(سورہ قریش کی آیت چہارم آیت است)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝ لِاِیْلَافِ قُرَیْشٍ ۝
اِیْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّیْفِ ۝ فَلَیَعْبُدُنَّ
عَرَبًا مِّنْ دُونِ الْبَیْتِ ۝ الَّذِیْ اَنْطَقَتْ مِنْهُم
مِّنْ جُبُعٍ ۝ وَاَمْتَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ۝

(درس بیست و نهم)

(سورہ ماعون کی آیت ہفت آیت است)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝ اِسْرَآئِیْتِ

الَّذِي يَكْذِبُ بِالَّذِينَ هُوَ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ
 الْيَكِيمَ هُوَ وَلَا يَحْضُرُ عَلَى طَجَاهِ الْمُسْكِينِ هُوَ قَوْلُ
 الْمُصَلِّينَ هُوَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
 الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ هُوَ وَمَنْ يُخَوِّنُ الْمَاعُونَ هُوَ

(درس بیست و چهارم)

(سورده کوثر یکی است و سده ایت است)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَنْعَمْنَاكَ الْكَوْثَرَ هُوَ قَصَلِ لِيَاكُ وَانْحَرُهُ
 اِنَّ شَيْئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ هُوَ

(درس بیست و پنجم)

(سوره کافرون کی است شش آیت است)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۚ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۚ

وَلَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ ۚ وَلَا أَنَا عَابِدُ مَا

عَبَدْتُمْ ۚ وَلَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ ۚ

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۚ

(درس بیست و ششم)

(سوره نصر مدنی است و سه آیت است)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۚ وَرَأَيْتَ النَّاسَ

يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ۚ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۗ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝

(درس بیست و هفتم)

(سوره لهب کی است و پنج آیت است)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بَلَّتْ يَدَايَ لِهَبٍ وَتَبَّ ۗ مَا آغَتْ عَنِّي مَالُهُ وَمَا

كَسَبَ ۗ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۗ وَآمَرَ

اللَّهُ جَمَالَهَ لِحَطْبٍ ۗ فِي جِيدٍ مَّحْبَلٍ

مِّن مَّسَدٍ ۗ

(درس بیست و هشت)

(سوره اخلاص کن است چهار آیت است)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ه اللَّهُ الصَّمَدُ ه لَمْ يَلِدْ وَلَمْ
يُولَدْ ه وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ه

(درس بیست و نهم)

(سوره فلق منی است پنج آیت است)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اعُوْذُ بِالرَّبِّ الْفَلَقِ ه مِنْ شَرِّ مَا
خَلَقَ ه وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ه
وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ه وَمِنْ

تشریح
نمای
مفصل
الع
الله
میز

شَرَّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝

(درس سی ام)

(سور قناس مدنی است و شش آیت است)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝

إِلَى النَّاسِ ۝ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝

الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝

مِنَ الْبَغْتَةِ وَالنَّاسِ ۝

تصدیق قاضی القضاة افغانستان

این کتاب درست و صحیح است ^{المضام} عجمه الشکور

جناب معلمه! چون در وقت خواندن این رساله
 طلبه خورد و بیباک شدند و فکر ایشان بحقیقت سخن
 نمیرسد و مثل طوطی تعبیر مینمایند لازم که بقسمی ذهن
 نشین ایشان کنسید و باصل مطلب بفهمانید
 که اگر در امتحان تغییر عبارت کرده شود فکر ایشان
 مشوش نشود و جواب باصواب بگویند، و مسائل را
 بعمل نیز تطبیق داده باشید که بفکر و خیال شان
 بنشینند.

حقیر سید محمد داود اکیمینی

صوت انزاله

